

2021-09-23
I2021/02469
I2021/02444

Infrastrukturdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag att förhandla och ingå överenskommelser om att flygplatser fortsatt ska vara temporära beredskapsflygplatser

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Trafikverket att omgående förhandla och ingå överenskommelser med nedan angivna flygplatser om att de fortsatt ska vara temporära beredskapsflygplatser. Överenskommelserna ska innebära att flygplatserna dygnet runt ska hålla en beredskap att ta emot luftfartyg som utför akuta eller av annat skäl prioriterade transporter för hälso- och sjukvården, t.ex. ambulansflyg. Avtalen ska gälla som längst t.o.m. den 31 december 2021.

Uppdraget avser följande flygplatser: Kiruna flygplats, Lycksele flygplats, Skellefteå flygplats, Örnsköldsviks flygplats, Mora-Siljan flygplats, Borlänge flygplats, Karlstads flygplats, Örebro flygplats, Eskilstuna flygplats, Skövde flygplats, Trollhättan-Vänersborgs flygplats, Norrköping-Kungsängens flygplats, Linköping-Saab flygplats, Jönköpings flygplats, Växjö-Kronobergs flygplats, Kalmar flygplats och Kristianstad-Österlens flygplats.

Trafikverket ska ingå avtal om temporär beredskap enligt följande:

- För perioden fr.o.m. den 1 oktober 2021 t.o.m. den 31 december 2021 ska avtalen och ersättningen beslutas en månad i taget med option om förlängning en månad i taget.
- Avtalen ska vara temporära och gälla som längst t.o.m. den 31 december 2021 och utformas med utgångspunkt från vad som gäller enligt överenskommelser med ordinarie beredskapsflygplatser, med ett tak för den statliga ersättningen om maximalt 200 000 kronor per flygplats och månad.

Om behov uppkommer ska Trafikverket vid genomförandet av uppdraget samråda med Transportstyrelsen.

Statens kostnader för avtalen ska belasta anslaget 1:6 Ersättning avseende icke-statliga flygplatser, anslagsposten 3 Beredskapsflygplatser, inom utgiftsområde 22 Kommunikationer. Regeringen bemyndigar vidare Trafikverket, att som en tillfällig åtgärd under 2021, belasta anslagsposten med dessa utgifter oaktat övriga tjänster som Trafikverket ingår avtal om inom de villkor som gäller för anslagsposten.

Kostnader förknippade med att öppna flygplatserna ska belasta användarna genom gängse avgifter för landning etc.

Skälen för regeringens beslut

Under 2012 infördes ett system med tio beredskapsflygplatser för att tillgodose tillgänglighet till grundläggande beredskap för samhällsviktiga tjänster. Trafikverket har i uppgift att genom överenskommelser med flygplathållare säkerställa att det finns ett nationellt nät av flygplatser.

Sedan Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i en skrivelse den 18 december 2020, kompletterad den 19 december 2020, hemställt att regeringen skyndsamt skulle utse fler regionala flygplatser till beredskapsflygplatser, eller temporära beredskapsflygplatser, för att lösa det akuta behovet av ambulanstransporter med anledning av den pågående pandemin, uppdrog regeringen genom beslut den 22 december 2020 åt Trafikverket att omgående förhandla och ingå överenskommelser med 16 i beslutet angivna flygplatser om temporär beredskap på flygplatserna (I2020/03417).

De flygplatser som omfattades av uppdraget var i enlighet med SKR:s hemställan Kiruna flygplats, Lycksele flygplats, Skellefteå flygplats, Örnsköldsviks flygplats, Mora-Siljan flygplats, Borlänge flygplats, Karlstad flygplats, Örebro flygplats, Stockholm Skavsta flygplats, Eskilstuna flygplats, Skövde flygplats, Trollhättans flygplats, Linköping-Saab flygplats, Jönköpings flygplats, Växjö flygplats och Kalmar flygplats.

Mot bakgrund av att SKR i en skrivelse den 26 december 2020 ändrat sin tidigare begäran och hemställt att regeringen skyndsamt bör utse även Norrköping-Kungsängens flygplats och Kristianstad-Österlens flygplats till temporära beredskapsflygplatser uppdrog regeringen genom beslut den

28 december 2020 åt Trafikverket att omgående förhandla och ingå överenskommelser med de båda flygplatserna om temporär beredskap på flygplatserna (I2020/03444).

Trafikverket har träffat överenskommelser i enlighet med de båda nämnda besluten med samtliga flygplatser utom Stockholm Skavsta flygplats.

SKR hemställde en skrivelse den 11 februari 2021 att regeringen avsätter resurser för att kunna förlänga alla de nuvarande temporära beredskapsflygplatserna till den 31 december 2021 och att ersättningsmodellen för de temporära beredskapsflygplatserna ändras så att full kostnadstäckning nås. Svenska regionala flygplatser (SRF) angav i en skrivelse den 19 februari 2021 att de stödjer SKR:s hemställan om förlängning av alla temporära beredskapsflygplatser till den 31 december 2021 och framför att en rimlig nivå för ersättningen bör vara 300 000 kronor per flygplats och månad.

Genom beslut den 25 februari 2021 uppdrog regeringen åt Trafikverket att omgående förhandla och ingå överenskommelser om att de flygplatser som myndigheten tidigare tecknat avtal med fortsatt, som längst t.o.m. den 31 maj 2021, ska vara temporära beredskapsflygplatser. Enligt beslutet ska den ersättningsmodell som tidigare tillämpats alltjämt användas.

Genom beslut den 12 maj 2021 uppdrog regeringen åt Trafikverket att omgående förhandla och ingå överenskommelser om att de flygplatser som myndigheten tidigare tecknat avtal med fortsatt, som längst t.o.m. den 30 september 2021, ska vara temporära beredskapsflygplatser. Enligt beslutet ska den ersättningsmodell som tidigare tillämpats alltjämt användas.

Den 10 september 2021 har SKR bekräftat att de ser sin hemställan från 11 februari 2021 som fortsatt aktuell och står fast vid den.

Den statliga ersättningen som bidrar till finansiering av beredskap vid temporära beredskapsflygplatser baseras på de bedömningar SKR gjorde i sin skrivelse den 18 december 2020. Regeringen finner i nuläget inte anledning att ändra ersättningsmodellen för de temporära beredskapsflygplatserna.

Regeringen konstaterar att den pågående pandemin även fortsatt innebär att det nationella nätet av beredskapsflygplatser behöver kompletteras med temporära beredskapsflygplatser för att tillgodose behov av tillgänglighet för

samhällsviktiga luftfartstransporter för hälso- och sjukvård, t.ex. ambulansflyg. Mot den bakgrunden bör Trafikverket omgående ingå fortsatta överenskommelser med de flygplatser som verket nu har överenskommelser med.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Roland Bjuremalm

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/SSK
Försvarsdepartementet/MFI
Socialdepartementet/FS
Finansdepartementet/BA, SFÖ och K
Miljödepartementet/ME. KL
Näringsdepartementet/BSÄ, MK och RTL
Socialstyrelsen
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Sveriges Kommuner och Regioner
Svenska Regionala Flygplatser
Swedavia AB